

Inspektionsrapport
från Skolverket
2005:28

Utbildningsinspektion av den
fristående gymnasieskolan
Fordonsutbildningar i
Örebro AB

Beslut
Skolrapport

Skolverket

Fordonsutbildningar i Örebro AB
Almgatan 7
702 20 ÖREBRO

2005-05-16
1 (3)
Dnr 54-2004:3329

Genomförd utbildningsinspektion vid den fristående gymnasieskolan Fordonsutbildningar i Örebro AB

Bakgrund

Skolverket har genomfört inspektion vid den fristående gymnasieskolan Fordonsutbildningar i Örebro AB i Örebro kommun. Inspektionen aviserades i brev den 22 december 2004 och besök gjordes i verksamheten den 1 mars 2005. Av bilagd rapport framgår hur inspektionen genomförts samt de bedömningar som gjorts av dem som svarat för utredningen. Utbildningsinspektionen fokuserar på sex områden vilka granskas ur olika aspekter. Den syftar således inte till att skapa en heltäckande bild av den pågående verksamheten vid den aktuella tidpunkten.

Inspektionen skall ytterst klargöra om huvudmannens verksamhet uppfyller kraven för att även fortsättningsvis vara godkänd som fristående gymnasieskola och ha rätt till bidrag från elevernas hemkommuner. I övrigt framförs i rapporten påpekanden och rekommendationer vad gäller kvaliteten i verksamheten. Huvudmannen förväntas i det fortsatta kvalitetsarbetet förbättra kvaliteten inom dessa områden.

Skolverkets bedömning och beslut med anledning av inspektionen

Skolverket bedömer att verksamheten i Fordonsutbildningar i Örebro AB övergripande är av godtagbar kvalitet.

Inspektionen visar dock på vissa områden som behöver utvecklas, förbättringsområden, samt på vissa brister i verksamheten i förhållanden till författningarna, kritikområden. Dessa redovisas nedan.

Förbättringsområden

I rapporten finns närmare redovisat om vad som behöver förbättras inom respektive område. Skolverket bedömer att följande områden som gäller den granskade verksamheten är i behov av förbättringsinsatser, nämligen:

- arbeta fram sammanställningar av verksamhetens samlade resultat i syfte att ytterligare utveckla den pedagogiska verksamheten i samtliga ämnen,
- ge eleverna större möjlighet till inflytande över sitt lärande och sin utbildning,
- informera eleverna om när en kurs är avslutad,

- förbättra den pedagogiska ledningen,
- informera eleverna om att svenska som andraspråk är ett kärnämne som skall erbjudas elever som har behov av det och önskar det samt
- vidta åtgärder för att höja andelen behöriga lärare.

Kritikområden

Det finns också sådana brister i verksamheten att författningarnas krav inte uppfylls. Bristerna inom nedan angivna områden skall snarast åtgärdas.

- Åtgärdsprogram skrivs inte till elever i behov av särskilda stödåtgärder (2 kap. 7 a § förordning om fristående skolor).
- Det upprättas ingen skriftlig kvalitetsredovisning (3 § förordning om kvalitetsredovisning inom skolväsendet).
- Det upprättas inte någon betygskatalog (2 kap. 9 § förordning om fristående skolor samt 7 kap. 6 § gymnasieförordningen).
- Det säkerställs inte att eleverna når kursplanemålen i ämnena naturkunskap och idrott och hälsa (2 kap. 6 § förordning om fristående skolor, 1 kap. 2 § gymnasieförordningen)

Uppföljning

Senast inom tre månader från beslutsdagen, dvs. den 16 augusti 2005, skall Fordonsutbildningar i Örebro AB redovisa till Skolverket, enheten i Linköping, vilka åtgärder som vidtagits inom kritikområdena.

I övrigt framförs i rapporten påpekanden och rekommendationer vad gäller kvaliteten i verksamheten. Huvudmannen förväntas förbättra kvaliteten inom dessa områden i ett fortsatt kvalitetsarbete. Skolverket avser att följa upp kvalitetsförbättringarna inom cirka två år.

På Skolverkets vägnar

Leif Davidsson
Överdirektör

Christina Aro Östgren
Undervisningsråd

I ärendets slutliga handläggning har även undervisningsråden Anders Kennberg, Per Grundtman och Claes-Göran Aggebo samt enhetschefen Kerstin Hultgren deltagit.

Bilaga

Rapport

Kopia till

Örebro kommun

Enligt fastställd sändlista

Utbildningsinspektion av den fristående gymnasieskolan Fordonsutbildningar i Örebro AB

UTBILDNINGINSPEKTIONENS SYFTE

Skolverkets utbildningsinspektion skall bidra till kvalitetsförbättring genom att bedöma hur verksamheterna arbetar i riktning mot de nationella målen för förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, barn- och ungdomsutbildning och vuxenutbildning. En väsentlig del i inspektionen är att granska kvalitetsarbetet och förmågan att utveckla den egna verksamheten.

Inspektionens inriktning

Inspektionsutredningen inriktas mot sex områden. De är särskilt väsentliga för att säkra att alla barn, elever och vuxenstuderande får den omsorg och utbildning som de har rätt till enligt nationella bestämmelser. De sex områdena, som granskas utifrån flera olika aspekter och frågeställningar, är:

Resultaten:

1. Kunskaper, utveckling och lärande

Verksamheten:

2. Arbetsmiljö och delaktighet
3. Pedagogisk verksamhet och undervisning
4. Styrning, ledning och kvalitetsarbete

Förutsättningarna:

5. Tillgång till utbildning och omsorg
6. Resurser

I denna rapport behandlas i första hand förhållanden som avviker positivt eller negativt från vad som förväntas i fråga om utbildningskvaliteten enligt de nationella bestämmelserna. Några aspekter behandlas dock i alla aktuella verksamheter, nämligen kunskapsbedömningen och betygssättningen, kvalitetsarbetet, rektorsfunktionen, personalens kompetens, läromedel och utrustning, likvärdiga möjligheter vid funktionsnedsättning och stödinsatserna.

Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån de nationella författningarna. Inspektörernas sakkunskap och erfarenheter av jämförbara verksamheter är också betydelsefulla. Analyserna av den insamlade informationen syftar till att klargöra om de lokala lösningarna och systemen fungerar väl. Rapporten avslutas med en sammanfattande bedömning som utgör underlag för Skolverkets beslut, riktat till huvudmannen, angående förbättrings- och kritikområden.

Genomförandet av inspektionen i Fordonsutbildningar i Örebro AB

Skolverket sände den 22 december 2004 skriftlig information till skolans huvudman om att verksamheten skulle inspekteras och om inspektionens syfte och genomförande. Inspektörsteamet med ansvar för inspektionen i Fordonsutbildningar i Örebro AB har bestått av undervisningsråden Christina Aro Östgren och Anders Kennberg. Besök i Fordonsutbildningar i Örebro AB genomfördes den 1 mars 2005.

Skolverket följer upp eventuella krav på åtgärder som riktas till huvudmannen och vilka effekter i övrigt som utbildningsinspektionen leder till. Tidpunkter för uppföljningen framgår av Skolverkets beslut.

Underlag

Rapportens underlag består av dels dokument från huvudmannen och Fordonsutbildningar i Örebro AB, dels den information som samlats in vid observationer, intervjuer och samtal under besöket. Rapporten grundar sig också på annan information om skolan som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem, på rapporter från Skolverkets tillsyn och på andra uppgifter som skolan lämnat till Skolverket eller finns publicerade på Internet etc.

I Fordonsutbildningar i Örebro AB genomfördes formella intervjuer med delar ur styrelsen samt rektorn som tillika är styrelseordförande. En lektion i årskurs 1 besöktes. Under besöket fördes också samtal med lärare, skolsköterskan, elever från årskurs 3 samt en förälder. Dokumentstudier gjordes under besöket.

Beskrivning av skolan/rektorsområdet

Fordonsutbildningar i Örebro AB	Antal elever
Gymnasieskola	54

Skolverket förklarade den 11 december 1998 skolan berättigad till bidrag som fristående gymnasieskola från och med den 1 juli 1999. Huvudman för skolan är Fordonsutbildningar i Örebro AB. Skolan följer 1994 års läroplan för de frivilliga skolformerna (Lpf 94) med tillhörande kurs-, tim- och poängplaner. Utbildningen vid skolan motsvarar det nationella fordonsprogrammet. Eleverna har hittills haft möjlighet att välja inriktning karosseri. Till hösten 2005 kommer eleverna även ha möjlighet att välja inriktning lackering genom att läsa en valbar kurs i lackeringsteknik.

Cirka hälften av eleverna kommer från Örebro kommun medan resterande kommer från närliggande kommuner. För närvarande är det av de 54 eleverna sju flickor, samtliga i årskurs 1.

Skolan finns i stadsdelen Almby i Örebro kommun. Lokalerna är en f.d. hall för försäljning av trädgårdsprodukter som gjorts om till undervisningslokaler. Lokalerna innehåller bl.a. två undervisningssalar och flera verkstadslokaler utrustade med liftar, riktbankar och maskinell utrustning. Som övningsobjekt köps krock-

skadade bilar in från försäkringsbolag och bilarna säljs sedan vidare till privatpersoner.

Bedömning

1. Kunskaper, utveckling och lärande

Eleverna får betyg enligt bestämmelserna i gymnasieförordningen. Skolan deltar i de obligatoriska nationella proven för gymnasieskolan. Av en sammanställning av resultat från de nationella proven i svenska och engelska vårterminen 2004 framgår elevernas resultat i de olika delproven. Denna sammanställning visar att tre elever fått icke godkänd i flera av delproven i svenska men det framgår inte om det är samma elever som det handlar om. I engelska visar sammanställningen att sex elever fått icke godkänd i de olika delproven vårterminen 2004 och tre elever har fått icke godkänd på delprov i engelska höstterminen 2004. En sammanställning av resultaten vid nationella prov i matematik A visar att tolv elever nådde resultatet icke godkänd i prov i december 2003 och vårterminen 2004 var det tre elever som fick icke godkänd vid provtillfället. Som anmärkning i sammanställningen skriver skolan att vid provtillfället i december 2003 blev resultatet "uruselt". Skolan insåg att det var undervisningen som var undermålig och erbjöd alla elever kompletterande undervisning.

Någon övrig sammanställning av elevernas resultat görs inte. Inspektörerna bedömer det som ett förbättringsområde för skolan att arbeta fram en sammanställning som visar skolans resultat i samtliga ämnen.

Enligt vad som framkommit vid intervjuerna trivs eleverna mycket bra i skolan. De hävdar att det inte förekommer någon kränkande behandling, men om det skulle förekomma skulle de i så fall prata med någon av lärarna eller rektorn. Vidare gör eleverna gällande att de arbetar mycket fritt i karaktärsämnena. De "får bestämma själv hur de skall göra och sedan sköta allt själv" och det upplever de som positivt.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att resultatet av arbete med kunskaper, utveckling och lärande är bra. Ett förbättringsområde är att arbeta fram sammanställningar av skolans resultat i syfte att utveckla den pedagogiska verksamheten i samtliga ämnen.

2. Arbetsmiljö och delaktighet

Skolan är liten och det lilla formatet medger en nära kontakt mellan eleverna och personalen. Enligt inspektörerna upplevs en betydligt större känsla av att vara i en bilverkstad än i en skola.

Eleverna är trygga i skolan och som nämnts upplever varken elever eller personal att det förekommer någon kränkande behandling i skolan. Lärarna menar att de lär känna eleverna mycket bra och att "det är mer som en arbetsplats" där man äter och fikar ihop. Lärarna uppger att de arbetar med värdegrundsfrågor, bl.a. har man antimobbingsdagar då man diskuterar och arbetar med frågorna under en heldag. Skolan har en antimobbingsplan som skall tillämpas "i all pedagogisk och social verksamhet för att informera om, förebygga och åtgärda mobbning vid skolan".

Eleverna upplever att de har möjlighet att påverka sin utbildning, som exempel nämner de att de har påverkat skolan att införskaffa egna overaller till elever och personal med namn på. Det finns emellertid inga formella råd för elevinflytande på skolan. Det har inte heller framkommit att eleverna utövar ett aktivt inflytande över sin utbildning i kärnämnen.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att arbetet med arbetsmiljö och delaktighet är bra. Ett förbättringsområde är emellertid att ge eleverna större möjlighet till inflytande över sitt lärande och sin utbildning i kärnämnen.

3. Pedagogisk verksamhet och undervisning

Till grund för skolans undervisning ligger Lpf 94 samt de nationella kursplanerna. Skolan har inga egna bearbetade kursplaner. Lärarna uppger att de har "gjort ramar" som de sedan diskuterar med eleverna. När det gäller karaktärsämnena uppger lärarna att de till stor del följer läroböckernas upplägg av de nationella kursplanerna. Eleverna har fått information om vilka mål som gäller i de olika ämnena och även om betygskriterier.

Elever upplever att de får stöd om de är i behov av det och lärarna upplever att det har tid att ge stöd till eleverna. Några åtgärdsprogram skrivs inte för de elever som är i behov av särskilt stöd vilket är ett krav.

Utvecklingssamtal hålls med elever och föräldrar en gång per termin. När eleverna fyllt 18 år är föräldrarna med om eleven vill det. Vid detta samtal diskuteras hur det går för eleven "i verkstaden" samt hur de ligger till i de olika ämnena.

Utvärdering sker enligt lärare och elever muntligen, men enligt lärarna är det något som de kan bli bättre på. Eleverna är osäkra på när de får betyg men de tror inte de får betyg när en kurs är avslutad. De tror att en kurs är avslutad när de börjar på ett nytt avsnitt i läroboken. De redovisar i olika former, t.ex. prov och inlämningsarbete. De upplever att betygen som sätts är rättvisa. Lärarna uppger att många kurser pågår hela året och att eleverna får fortlöpande information om hur de ligger till. De menar också att det sätter betyg efter varje avslutad kurs. Inspektörerna vill påtala att betyg skall sättas efter varje avslutad kurs och att det är viktigt att eleverna också blir informerade om detta.

Skolan har öppet hus för föräldrar vissa kvällar och det är även lätt att när som helst besöka skolan under dagtid. Skolan tar också kontakt med föräldrarna om det uppstår några problem.

Fordonsutbildningar AB är anslutna till Läkargruppen där de också har tillgång till en sjuksköterska som tidigare arbetat som skolsköterska. Hon finns i skolan en gång per månad.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att den pedagogiska verksamheten och undervisningen är av godtagbar kvalitet. Det är inte godtagbart att åtgärdsprogram inte skrivs för elever i behov av särskilda stödåtgärder. Ett förbättringsområde är att tydligare informera eleverna om när en kurs är avslutad.

4. Styrning, ledning och kvalitetsarbete

Aktiebolagets styrelse, som består av två ordinarie ledamöter, är också styrelse för skolan och båda ledamöterna arbetar i skolan som rektor resp. lärare. Rektor är utbildad bilplåtslagare med många år i den branschen. Han har genomgått pedagogisk utbildning vid Arbetsmarknadsutbildningar (AMU). Rektorn äger hälften av bolaget. Ledningsstrukturen upplevs av de intervjuade som tydlig och det är lätt att komma i kontakt med de ansvariga om ev. synpunkter på utbildningen.

Lärare och rektor träffas vid s.k. lunchmöten där man informerar om och diskuterar eleverna. Lärarna träffas också en gång i veckan för pedagogiska diskussioner. Det pedagogiska ansvaret är lagt på lärarna i skolan. Utifrån rektorns perspektiv sker ingen pedagogisk diskussion med utgångspunkt från de nationella målen. Inspektörerna bedömer att skolutvecklingen utifrån en pedagogisk diskussion riskerar att komma i andra hand p.g.a. bristande pedagogiskt ledarskap. Inspektörerna bedömer därför att den pedagogiska ledningen från rektorn är något som bör förbättras.

Skolan har ingen kvalitetsredovisning vilket inte är godtagbart. Skolan måste årligen upprätta en skriftlig kvalitetsredovisning som innehåller en bedömning av i vilken mån målen för utbildningen har uppnåtts och en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser att vidta om målen inte har uppnåtts.

Skolan skriver slutbetyg för eleverna vilket är bra, men någon betygskatalog har inte skolan kunnat presentera för inspektörerna. En betygskatalog måste finnas där en elevs betyg skall antecknas. Betygskatalogen utgör den officiella dokumentationen över de betyg som har satts och det är rektorn som ansvarar för förändret av betygskatalogen. Inspektörerna vill även betona vikten av att betygsdokument bevaras på ett rättssäkert sätt.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att styrning och ledning fungerar godtagbart i skolan. Den pedagogiska ledningen bör dock förbättras. Kvalitetsarbetet är inte godtagbart utan skolan skall årligen upprätta en skriftlig kvalitetsredovisning. Det är heller inte godtagbart att det inte upprättas någon betygskatalog.

5. Tillgång till utbildning och omsorg

Enligt rektorn sköter skolan intagning och urval till skolan. Inför läsåret 2004/2005 var det 80 sökande till de 20 platserna. De elever med högst betyg tas in.

Enligt rektorn tar skolan inte ut några avgifter och exempelvis tillhandahålls alla skyddskläder av skolan. Eleverna får även kostnadsfri skolmat. Emellertid framkom vid besöket att eleverna vid en dag för friluftsverksamhet skulle åka skidor och pulka och då fick bekosta ev. liftkort och skidhyra själva. Inspektörerna vill betona vikten av att det i verksamheten endast får förekomma enstaka inslag som kan medföra en obetydlig kostnad för eleverna.

Skolan har ingen studie- och yrkesvägledare men eleverna får skriftlig information om utbildningar vid universitet och högskola. Eleverna upplever inte att det är någon brist på information och de allra flesta eleverna börjar arbeta efter

skolan. De uppger att de har mycket lätt att få arbete efter avslutade studier. Den arbetsplatsförlagda utbildningen (APU) fungerar enligt elever och föräldrar mycket bra då stora ansträngningar görs från skolan för att hitta bra platser.

Enligt uppgift från lärare har en elev behov av att läsa svenska som andraspråk men detta erbjuds inte. Inspektörerna vill uppmärksamma skolan på att svenska som andraspråk är ett kärnämne som skall erbjudas elever som har behov av det och önskar det.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att tillgång till utbildning i skolan är god. Ett förbättringsområde är för skolan att informera eleverna om att svenska som andraspråk är ett kärnämne som skall erbjudas elever som har behov av det och önskar det.

6. Resurser

Inspektörerna konstaterar att det råder brist på lärare med adekvat utbildning i skolan. I kärnämnen finns det ingen "behörig" lärare i matematik, naturkunskap, samhällskunskap samt idrott och hälsa. Personen som undervisar i samhällskunskap kommer emellertid att vara klar med sin lärarutbildning till sommaren 2005. Rektorn uppger att eftersom de nu skall utöka sin verksamhet avser de att söka fler lärare med adekvat utbildning. Inspektörerna bedömer det som ett förbättringsområde att skolan vidtar åtgärder för att i fortsättningen anställa flera lärare med adekvat utbildning.

Lärarna uppger att de får god kompetensutveckling.

Elever och lärare är nöjda med de läromedel och hjälpmedel som finns på skolan. Det finns en datorsal i skolan. Det finns ett litet bibliotek men eleverna brukar åka iväg till stadsbiblioteket. Skolan har ingen tillgång till sal som är lämplig för laborationer i naturkunskap och skolan arbetar inte heller på något annat sätt med laborationer för att ge eleverna förutsättningar för att nå målen i ämnet. Skolan har ingen egen idrottssal men lånar en dag i veckan en närliggande idrottshall. Lärarna i skolan hjälps åt med undervisningen i idrott och hälsa då man följer med eleverna till idrottshallen för olika aktiviteter där, men ingen av lärarna har ansvar för huruvida eleverna når de nationella målen. Inspektörerna bedömer att skolan brister när det gäller kunskaper om målen för idrott och hälsa samt naturkunskap och undervisningen i dessa ämnen motsvarar inte heller innehållet i de nationella kursplanerna.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att området resurser inte är godtagbart. Ett förbättringsområde är för skolan att höja andelen behöriga lärare. Det är inte godtagbart att eleverna inte ges möjlighet att nå målen i kursplanerna i kärnämnen naturkunskap samt idrott och hälsa.

Sammanfattande bedömning

Inspektörerna bedömer att verksamheten i skolan övergripande är av godtagbar kvalitet.

Det finns dock behov av insatser inom följande områden. Skolan behöver

- arbeta fram sammanställningar av verksamhetens samlade resultat i syfte att ytterligare utveckla den pedagogiska verksamheten i samtliga ämnen,

- ge eleverna större möjlighet till inflytande över sitt lärande och sin utbildning,
- informera eleverna om när en kurs är avslutad,
- förbättra den pedagogiska ledningen,
- informera eleverna om att svenska som andraspråk är ett kärnämne som skall erbjudas elever som har behov av det och önskar det samt
- vidta åtgärder för att höja andelen behöriga lärare.

Det finns också sådana brister i verksamheten att författningarnas krav inte uppfylls. Bristerna inom nedan angivna områden skall snarast åtgärdas.

- Åtgärdsprogram skrivs inte till elever i behov av särskilda stödåtgärder (2 kap. 7 a § förordning om fristående skolor).
- Det upprättas ingen skriftlig kvalitetsredovisning (3 § förordning om kvalitetsredovisning inom skolväsendet).
- Det upprättas inte någon betygskatalog (2 kap. 9 § förordning om fristående skolor samt 7 kap. 6 § gymnasieförordningen).
- Det säkerställs inte att eleverna når kursplanemålen i ämnena naturkunskap och idrott och hälsa (2 kap. 6 § förordning om fristående skolor, 1 kap. 2 § gymnasieförordningen).

Datum

Ort

2005-05-16

Linköping

Christina Aro Östgren

Anders Kennberg